ਐਮ.ਪੀ. ਹਾਊਸਿੰਗ ਅਤੇ ਇੰਫਰਾਸਟਰਕਚਰ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਅਨਜ

ਬਨਾਮ

ਕੇ.ਪੀ. ਦ੍ਵਿਵੇਦੀ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6768 ਦਾ 2021)

ਦਸੰਬਰ 03, 2021

[ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਧਯਸਥਮ ਅਧਿਕਰਣ, 1983 — ਧਾਰਾਵਾਂ 7 ਅਤੇ 19 — ਰੈਫਰੈਂਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ — ਮਕਾਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਨੁਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ — ਕੰਮ ਦੇ ਸਮਾਪਤੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ — ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅਨੁਬੰਧ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ — ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ — ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮਧਯਸਥ ਅਰਥਾਤ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ — ਮਧਯਸਥ ਨੇ 07.11.2008 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ — ਉਕਤ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਐਮ.ਪੀ. ਮਧਯਸਥਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ 1983 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਤਾਜ਼ਾ ਰੈਫਰੈਂਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ — ਐਮ.ਪੀ. ਮਧਯਸਥਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਦਾਵਾ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦਾਵਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਧਯਸਥ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੇ ਅੰਤਿਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ ਸੀ — ਫਿਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਧਾਰਾ 19 ਅਧੀਨ 1983 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਮਧਯਸਥਮ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਰੈਫਰੈਂਸ/ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ — ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਮਧਯਸਥ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਭੇਜਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਹੁਕਮ ਸੀ — ਜਵਾਬਦੇਹ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਮਧਯਸਥ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਦਾਵਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਭਾਗ ਲਿਆ ਜੋ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੈ 'ਮੁੱਦਾ ਐਸਟੋਪਲ' ਦੁਆਰਾ — ਮਧਯਸਥ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੁਰਸਕਾਰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਅੰਤਿਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ ਹੈ — ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 19 ਅਧੀਨ 1983 ਦੇ ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਅਰਜ਼ੀ ਸਿਰਫ ਮਧਯਸਥਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੁਰਸਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਹੀ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ — ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ, ਮਧਯਸਥਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ — ਭਾਵੇਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਧਯਸਥ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ — ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮਧਯਸਥ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੁਰਸਕਾਰ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ — ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੈ — ਇਸ ਲਈ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ 27.02.2017 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਫੈਸਲਾ: 1. ਜਵਾਬੀ – ਠੇਕੇਦਾਰ ਦਾ ਕੇਸ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 20.08.2008 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9131 ਆਫ 2008 ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਭੇਜਣ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ 07.11.2008 ਨੂੰ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਇਨਾਮ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਠੇਕੇਦਾਰ ਲਈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਅਧੀਨ 1983 ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਹਵਾਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ: (i) ਇਹ ਜਵਾਬੀ – ਠੇਕੇਦਾਰ ਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9131 ਆਫ 2008 ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ; (ii) ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 20.08.2008 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9131 ਆਫ 2008 ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ

ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਭੇਜਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ; (iii) ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਵਾਬੀ – ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਾਪਤ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਦਾਵੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ; (iv) ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਾਪਤ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇੱਕ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਅੰਤਿਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ; (v) ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਿਸ ਨੇ 20.08.2008 ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9131 ਆਫ 2008 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ 1983 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਵਾਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਅੰਤਿਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ; (vi) ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ; ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9131 ਆਫ 2008 ਵਿੱਚ; ਅਤੇ 1983 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਵਾਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਵੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬਦਲਾਅ ਦੇ; (vii) 1983 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9131 ਆਫ 2008 ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਭੇਜਣ ਲਈ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਨਾਮ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਵਾਬੀ – ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਦਬਾਅ ਸੀ; (viii) ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 20.08.2008 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9131 ਆਫ 2008 ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਭੇਜਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਦਾਵਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਭਾਗ ਲਿਆ ਜੋ ਕਿ 'ਮੁੱਦਾ ਇਸਤੋਪਲ' ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 14]

2. ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਮਧਿਆਸਥ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਜਵਾਬੀ – ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਫਿਰ ਵੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਕਤ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਉੱਚ ਫੋਰਮ ਅੱਗੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਉਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੈ। ਇਨਾਮ ਜਾਂ ਇਕ ਨਿਰਰਥਕ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਉਚਿਤ ਫੋਰਮ/ਉੱਚ ਫੋਰਮ ਅੱਗੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮਧਿਆਸਥ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਮਧਿਆਸਥ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉੱਚ ਫੋਰਮ ਅੱਗੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਜਵਾਬੀ – ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਮਧਿਆਸਥ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ 07.11.2008 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਟਾਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। [ਪੈਰਾ 16]

3. ਹੋਰ ਵੀ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਜੋ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 19 ਅਧੀਨ 1983 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਬੇਨਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੈਫਰੈਂਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਾ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 19 ਅਧੀਨ 1983 ਦੇ ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਬੇਨਤੀ ਸਿਰਫ ਮਧਿਆਸਥ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਨਾਮ ਖਿਲਾਫ ਹੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਮਧਿਆਸਥ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਰੈਫਰੈਂਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਬਰਕਰਾਰ ਨਾ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ 27.02.2017 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵੀ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਵੀ ਐਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਅਸੀਂ ਮਾਮਲਾ ਉੱਥੇ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। [ਪੈਰਾ 17][1103-ਈ-ਐਫ; 1104-ਈ-ਜੀ]

4. ਹੋਰ ਵੀ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਚੁਕਾਉਤੀ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਮਧਿਆਸਥ - ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ 07.11.2008 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੋਲਦਿਆਂ, ਮਧਿਆਸਥ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ 07.11.2008 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਨਾਮ ਅੱਜ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਧਿਆਸਥ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ 07.11.2008 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਨਾਮ ਕਾਇਮ ਹੈ, ਉਸੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤਾਜ਼ਾ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਧਿਆਸਥ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ

ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਕਤ ਇਨਾਮ ਕਾਇਮ ਹੈ ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੈ।

[ਪੈਰਾ 18]

5. ਹੋਰ ਵੀ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ – ਠੇਕੇਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਐਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ। ਉਲਟ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਭੇਜਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਇਕ ਸਹਿਮਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਵੀ ਉਕਤ ਦਾਅਵੇ ਉੱਤੇ ਇਨਾਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਵਾਬੀ – ਠੇਕੇਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਐਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ, ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਕੀਮਤ ਉੱਤੇ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਜਵਾਬੀ – ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ - ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ 07.11.2008 ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅੰਤਿਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, 1983 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਰਬਿਟ੍ਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਉਸੇ ਦਾਅਵੇ ਲਈ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤਾਜ਼ਾ ਹਵਾਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਰਬਿਟ੍ਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੱਲੋਂ ਲਈ ਗਈ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਹੈ।

[ਪੈਰਾ 19][1105-ਬੀ-ਐਫ] ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਪੀ. ਦ੍ਵਿਵੇਦੀ

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਸੜਕ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਲ.ਜੀ. ਚੌਧਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ, (2018) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 826 : 2018 (5) ਸਕੇਲ 103; ਹੋਪ ਪਲਾਂਟੇਸ਼ਨਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਤਾਲੂਕਾ ਲੈਂਡ ਬੋਰਡ, ਪੀਰੁਮੇਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, (1999) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 590 : [1998] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 514; ਭਾਨੂ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਅਰਚਨਾ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, (2005)1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 787 : [2004] 6 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1104; ਪੁਸ਼ਪਾ ਦੇਵੀ ਭਗਤ (ਡੀ) ਥ੍ਰ. ਐਲ.ਆਰ. ਸਾਧਨਾ ਰਾਏ (ਸਮਤੀ.) ਬਨਾਮ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਓਰਸ., (2006) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 566 : [2006] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 370; ਰਫੀਕ ਬੀਬੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਬਾਈ ਐਲ.ਆਰ.ਐਸ. ਬਨਾਮ ਸੈਯਦ ਵਲੀਉਦੀਨ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਬਾਈ ਐਲ.ਆਰ.ਐਸ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2004) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 287 : [2003] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 100; ਐਮ.ਪੀ.ਰੋਡ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਅਨ੍ਹ ਬਨਾਮ ਐਲ.ਜੀ. ਚੌਧਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (2012) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 495 : [2012] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 162; ਐਮ.ਪੀ. ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਸੜਕ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਅਨ੍ਹ ਬਨਾਮ ਐਲ.ਜੀ. ਚੌਧਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (2018) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 826: 2018 (5) ਸਕੇਲ 103; ਵਿਵਾ ਹਾਈਵੇਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਪੀ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਸੜਕ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਆਈ.ਏ.ਨੰਬਰ.14 ਦੇ 2017 ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ; ਮੈਸਰਜ਼ ਐਸਸੇਲ ਇੰਫਰਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਸ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਪੀ ਦੀ ਸਟੇਟ ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ.4250 ਦੇ 2018 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ; ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਜ਼ਿੰਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਅਜਮੇਰ ਵਿਦਿਉਤ ਵਿਤਰਣ ਨਿਗਮ ਲਿਮਿਟੇਡ., (2019) 17 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 82: [2019] 15 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 113 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

[1998] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 514 ਪੈਰਾ 6.6 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2004] 6 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1104 ਪੈਰਾ 6.6 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2006] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 370 ਪੈਰਾ 6.7 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2003] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 100 ਪੈਰਾ 6.7 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2012] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 162 ਪੈਰਾ 8.2 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2019] 15 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 113 ਪੈਰਾ 8.6 ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ.6768 ਦੇ 2021।

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਮੁੱਖ ਸੀਟ ਜਬਲਪੁਰ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 08.05.2018 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 13 ਦੇ 2017 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ।

ਨਾਲ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6769 ਅਤੇ 6770 ਦੇ 2021। ਭਾਰਤ ਸਿੰਘ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਅਰਜੁਨ ਗਰਗ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਸਾਗੁਨ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਕੇਵਿਨ ਗੁਲਾਟੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਵਕਤਾ, ਅਨੁਜ ਤਿਆਗੀ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਮੈਤ੍ਰੀ ਕਾਕਡੇ, ਜਵਾਬੀ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੋਹਨ ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

1. ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 11, 12 ਅਤੇ 13 ਦੇ 2017 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ 08.05.2018 ਨਾਲ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਅਤੇ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਊਸਿੰਗ ਅਤੇ ਇੰਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਹੈ।

2. ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਰੁੱਪ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਤੱਥ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਮ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੇ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੁਵਿਧਾ ਲਈ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6768 ਦੇ 2021 ਨੂੰ ਖਾਸ ਛੱਡੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 32557 ਦੇ 2018 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 13 ਦੇ 2017 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਮਾਮਲਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਹੇਠਾਂ ਹਨ:

2.1 ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਭੋਪਾਲ ਵਿੱਚ ਰਿਵੀਏਰਾ ਟਾਊਨ, ਨੇੜੇ ਐਮ.ਏ.ਐਨ.ਆਈ.ਟੀ. ਸਕੁਏਅਰ ਵਿੱਚ ਘਰਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਟੈਂਡਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਠੇਕਾ ਇੱਥੇ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 15.07.2005 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਲ 2008 ਵਿੱਚ, ਵਿਵਾਦ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਮੁੱਦਾ ਉੱਠ ਖੜਾ ਹੋਇਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਵਾਬੀ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ 18 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਪਰੰਤੂ, ਬਾਰ-ਬਾਰ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਕੰਮ ਮੁਕੰਮਲ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਠੇਕੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਨੂੰ ਸਾਦ ਕੇ ਠੇਕਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 30.06.2003 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਜਵਾਬੀ - ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 ਨੂੰ ਸਾਦ ਕੇ 31.03.2009 ਤੱਕ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦਾਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਭੋਪਾਲ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਜਵਾਬੀ - ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਕੰਮ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੰਗੇ ਗਏ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 20.08.2008 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਧਿਆਸਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਰਥਾਤ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਐਮ.ਪੀ. ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਵਾਬੀ - ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੋਧਿਆ ਦਾਵਾ ਪੇਸ਼

ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਵਾਬੀ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਐਮ.ਪੀ. ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਮਧਿਆਸਤਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਮਧਿਆਸਤਾਕਾਰ ਨੇ 07.11.2008 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ - ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੇ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੁਲਹ ਐਕਟ, 1996 (ਇਸ ਨੂੰ 'ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ 1996' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਮਧਿਆ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਧਿਆਸਤਮ ਅਧਿਕਰਣ, ਭੋਪਾਲ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਰੈਫਰੈਂਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ (ਇਸ ਨੂੰ '1983 ਐਕਟ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਐਤਰਾਜ਼ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਕਿ ਮਧਿਆਸਤਾਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 07.11.2008 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਐਮ.ਪੀ. ਮਧਿਆਸਤਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਭੋਪਾਲ ਅੱਗੇ ਉਸੇ ਦਾਵੇ ਲਈ ਤਾਜ਼ਾ ਦਾਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਵੀ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਧਿਆਸਤਾਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅੰਤਿਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸੇ ਦਾਵੇ ਲਈ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। 27.02.2017 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਮ.ਪੀ. ਮਧਿਆਸਤਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਭੋਪਾਲ ਨੇ ਉਕਤ ਦਾਵਾ/ਹਵਾਲਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਾ ਰੱਖਣਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜਵਾਬੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦਾਵਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਮਧਿਆਸਤਾਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮਧਿਆਸਤਾਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੇ ਅੰਤਿਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸੇ ਦਾਵੇ ਲਈ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

3. ਇਹ ਜਾਣਦਿਆਂ ਕਿ 20.08.2008 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਿਛਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਕਿ W.P. ਨੰਬਰ 9131 ਦੇ 2008 ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਆਵਾਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਮਧਿਆਸਤਾ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ, ਜਵਾਬੀ - ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਮਈ, 2017 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 20.08.2008 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ W.P. ਨੰਬਰ 9131 ਦੇ 2008 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਿ ਆਵਾਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਇਸ ਨੇ 1983 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸਿੱਖਿਆ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੋਹ ਨਹੀਂ ਲਏ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ ਨੇ 05.05.2017 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ 'ਕਾਰਜ ਠੇਕਾ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ 1983 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 07.09.2017 ਨੂੰ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕੇਸ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਆਰਡਰ 47 ਨਿਯਮ 1 ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਮੀਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।

3.1 ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਖਾਰਜੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਵਾਬੀ - ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਧਿਆਸਤਾ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 1983 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 19 ਅਧੀਨ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ 27.02.2017 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨੇ ਜਵਾਬੀ - ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਾਅਵਾ/ਹਵਾਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਾ ਰੱਖਣਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿੱਖਿਆ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ 27.02.2017 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ 1983 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸਿੱਖਿਆ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਦਾਅਵਾ/ਹਵਾਲਾ ਨੂੰ ਮੈਰਿਟਸ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ।

4. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ, ਐਮ.ਪੀ. ਹਾਊਸਿੰਗ ਅਤੇ ਇੰਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

5. ਸ੍ਰੀ ਭਰਤ ਸਿੰਘ, ਸਿੱਖਿਆ ਏ.ਏ.ਜੀ. ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਕੇਵਿਨ ਗੁਲਾਟੀ, ਸਿੱਖਿਆ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜਵਾਬੀ - ਠੇਕੇਦਾਰ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ।

6. ਸ੍ਰੀ ਭਰਤ ਸਿੰਘ, ਸਿੱਖਿਆ ਵਕੀਲ ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਹਨ, ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦੋਸ਼ੀ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ 27.02.2017 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਜਵਾਬੀ - ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਾਅਵਾ/ਹਵਾਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਾ ਰੱਖਣਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ।

6.1 ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਦੋਂ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਰਾਹਿਆ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ- ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਉਤਰਦਾਤਾ - ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਰਾਹਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਨੇ ਇਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਤਰਦਾਤਾ - ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ।

6.2 ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਨੇ ਇਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਤਰਦਾਤਾ - ਠੇਕੇਦਾਰ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਇਕੋ ਇੱਕ ਉਪਾਯ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਵੇ, ਜਿਸ ਉਪਾਯ ਨੂੰ ਉਤਰਦਾਤਾ - ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੇ ਬਜਾਏ ਉਸਨੇ 1983 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਰਬਿਟ੍ਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਇਕ ਨਵੀਂ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜੋ ਕਿ ਬਣਾਉਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ।

6.3 ਇਹ ਹੋਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ - ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਇਕ ਸਹਿਮਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸੰਬੰਧਿਤ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ।

6.4 ਇਹ ਹੋਰ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਰਬਿਟ੍ਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ 27.02.2017 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਮਾਲਾ ਫਾਈਡ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਇਕ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਉਤਰਦਾਤਾ - ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 20.08.2008 ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ 9 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਉਕਤ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਖਾਰਜੀ ਦਾ ਵੀ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ, ਉਤਰਦਾਤਾ – ਠੇਕੇਦਾਰ ਲਈ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸੇ ਦਾਅਵੇ ਲਈ ਇਕ ਨਵੀਂ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰੇ ਜੋ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ - ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

6.5 ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰੂਰਲ ਰੋਡ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਲ.ਜੀ ਚੌਧਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ, (2018) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 826, ਜੋ ਕਿ ਐਮ.ਪੀ. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੜਾਅ ਤੇ ਕੋਈ ਐਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕੇਵਲ ਉਸ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਤਰਦਾਤਾ - ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੜਾਅ ਤੇ ਕੋਈ ਐਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ - ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਪੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਉਤਰਦਾਤਾ - ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਤੇ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਹੀ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਹਿਮਤੀ ਆ

6.6 ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ - ਠੇਕੇਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਰੈਫਰੈਂਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਇਸ਼ੂ ਐਸਟੋਪਲ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਹੋਪ ਪਲਾਂਟੇਸ਼ਨਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਤਾਲੁਕ ਲੈਂਡ ਬੋਰਡ, ਪੀਰਮੇਡ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ, (1999) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 590 ਅਤੇ ਭਾਨੂ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਅਰਚਨਾ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ, (2005) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 787।

6.7 ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ - ਠੇਕੇਦਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਿ 2008 ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ ਅਤੇ ਮਧਿਆਂਤਰੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਗਲਤ ਅਤੇ ਭੁੱਲਵੇਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਆਦੇਸ਼ ਗਲਤ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਣਗੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪੁਸ਼ਪਾ ਦੇਵੀ ਭਗਤ (ਡੀ) ਥ. ਐਲ.ਆਰ. ਸਾਧਨਾ ਰਾਏ (ਸਮਤੀ.) ਬਨਾਮ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ & ਓਰਸ., (2006) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 566 (ਪੈਰਾ 17) ਅਤੇ ਰਫੀਕ ਬੀਬੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਬਾਈ ਐਲ.ਆਰ.ਐਸ. ਬਨਾਮ ਸਈਦ ਵਲੀਉਦੀਨ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਬਾਈ ਐਲ.ਆਰ.ਐਸ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2004) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 287 (ਪੈਰਾਸ 7 ਅਤੇ 8)।

7. ਉਪਰੋਕਤ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

8. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਸ਼੍ਰੀ ਕਵਿਨ ਗੁਲਾਟੀ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾ - ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ, ਸਖਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1983 ਦਾ ਐਕਟ ਇੱਕ ਖਾਸ ਐਕਟ ਹੈ ਜੋ 'ਵਰਕਸ ਕੰਟਰੈਕਟ' ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦਾਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮਧਿਆਂਤਰ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ 'ਵਰਕਸ ਕੰਟਰੈਕਟ' ਦੇ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ... ਚਾਹੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਮਧਿਆਂਤਰ ਦੀ ਧਾਰਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਰੈਫਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਵਿਵਾਦ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਧਾਰਾ 2(ਡੀ) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਰੁ. 50,000/- ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਤਲਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਰੁ. 50,000/- ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ 1983 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

8.1 ਇਹ ਜੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1983 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7ਬੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਮਧਿਆਸਥ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਤਬ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ 'ਕਾਰਜ ਠੇਕੇ' ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਧੀਨ ਅੰਤਿਮ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਅਧਿਕਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦਾਅਵਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

8.2 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1983 ਦਾ ਐਕਟ ਐਮ.ਪੀ. ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮਧਿਆਸਥ ਐਕਟ, 1996 ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਐਮ.ਪੀ. ਰੂਰਲ ਰੋਡ ਡਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਿਟੀ ਬਨਾਮ ਐਲ.ਜੀ. ਚੌਧਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ & ਕੰਟਰੈਕਟਰਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ (2012) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 495 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਪੀ. ਰੂਰਲ ਰੋਡ ਡਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਿਟੀ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. ਬਨਾਮ ਐਲ.ਜੀ. ਚੌਧਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ & ਕੰਟਰੈਕਟਰਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ (2018) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 826 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

8.3 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਵੀ ਇਸੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਵਿਵਾ ਹਾਈਵੇਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਪੀ. ਰੂਰਲ ਰੋਡ ਡਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 14 ਦੇ 2017 ਅਤੇ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਸਲ ਇੰਫਰਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਸ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਪੀ. ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 425 ਦੇ 2018 ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

8.4 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ ਦੋ ਪੜਾਵਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸੋਚਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਵ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਭੇਜਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜੇ ਰਕਮ ਰੁ. 25,000/- ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਗਜ਼ਾਤਾਂ ਨੂੰ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਪੜਾਵ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਪੜਾਵ ਫਿਰ ਇਹ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਅਤਿਰਿਕਤ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ 1983 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਤਿਰਿਕਤ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੀ ਸਿਰਫ ਉਹ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਿਰਫ ਰੁ. 50,000/- ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਰਕਮ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾਵਾਂ 3, 7, 2(ਸੀ), ਅਤੇ 7ਬੀ ਦੇ 1983 ਦੇ ਐਕਟ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ।

8.5 ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿਗ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਠੇਕਾ 30.06.2008 ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 11.07.2008 ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਠੇਕਾ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਥੇ ਨਵੇਂ ਟੈਂਡਰਾਂ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ - ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਨੰਬਰ 9131 ਆਫ 2008 ਸੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਦੇ ਨਿਰਣੈ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਤੁਰੰਤ ਮੌਦਰਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਖਤਰੇ ਅਧੀਨ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਾਣਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ 20.08.2008 ਨੂੰ ਜਵਾਬੀ - ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਰਕਮ 25,000/- ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕੇਵਲ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੀ ਸੀ ਜੋ ਠੇਕੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦੋਵੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਨਤੀਜੇ ਖਿਲਾਫ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਿਵਾਰਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਣਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਧਾਰਾ 29 ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਜੋ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਹੱਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਧਾਰਾ 29 ਅਨੁਸਾਰ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮਿਤੀ 07.11.2008 ਨੂੰ ਇੱਕ ਇੱਕ-ਪਾਸੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਜਵਾਬੀ - ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ। ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 ਅਤੇ 1983 ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 7 ਅਤੇ 7ਬੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਵਾਬੀ - ਠੇਕੇਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇੱਥੇ 1983 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮਿਤੀ 07.11.2008 ਨੂੰ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਐਤਰਾਜ਼ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ - ਠੇਕੇਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਵਾਲਾ ਕੇਵਲ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 07.11.2008 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ - ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ 1983 ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 7 ਅਤੇ 7ਬੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ।

8.6 ਵਿਕਲਪਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਮਾਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 07.11.2008 ਨੂੰ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਅਧੀਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਵੀ ਇਹ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਐਮ.ਪੀ. ਵਿੱਚ 'ਕਾਮਾਂ ਦਾ ਠੇਕਾ' ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਵੀ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕੇਵਲ 1983 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਬੀ - ਠੇਕੇਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣਾ ਬੇਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ ਖਾਲੀ ਸੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਜ਼ਿੰਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਅਜਮੇ ਅਜਮੇਰ ਬਿਜਲੀ ਵੰਡ ਨਿਗਮ ਲਿਮਿਟੇਡ, (2019) 17 SCC 82.

ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

9. ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬਾਈ 'ਚ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ।

10. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਮੱਖ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਛੋਟਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ, ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 2008 ਵਿਚ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9131 ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਧਿਆ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਨਾਮ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕੀ ਜਵਾਬੀ – ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਉਸੇ ਦਾਅਵੇ/ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਜੋ ਕਿ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਧਿਆਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਸਨ, ਮਧਿਆ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿਚ ਇਕ ਹਵਾਲਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਸੀ।

ਇਹ ਜਵਾਬੀ – ਠੇਕੇਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਠੇਕਾ 'ਕਾਰਜ ਠੇਕਾ' ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ – ਠੇਕੇਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਦੇ ਝਗੜੇ ਨੂੰ ਕੇਵਲ 1983 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਰਬਿਟ੍ਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦੇ ਝਗੜੇ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ - ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਨਾਮ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਵਾਲਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

11. ਉਪਰੋਕਤ ਮੁੱਦੇ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਝਾਅਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਵਾਬੀ – ਠੇਕੇਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9131 ਦੇ 2008 ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9131 ਦੇ 2008 ਵਿਚ, ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਰਬਿਟ੍ਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਵਾਬੀ – ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਣਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।

11.1 ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9131 ਦੇ 2008 ਵਿਚ ਜਵਾਬੀ – ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ:

(a) “ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ।

(b) ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਅਤੇ 20.07.2008 (ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ/22) ਅਤੇ 27.07.2008 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਟੈਂਡਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ।

(c) 30.06.2007 (ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ/19) ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜੋ ਕਿ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(d) ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰਕਮ 17835925.00 ਰੁਪਏ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਦਸ ਕਰੋੜ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ।

(e) ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਠੇਕਾ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਧਿਆਂਤਰਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ।

(f) ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣਾ

(g) ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼/ਆਦੇਸ਼, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜੋ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਠੀਕ ਲੱਗੇ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤੇ

ਜਾਣ।”

11.2 ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 20.08.2008 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲਾ ਹੇਠਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ:

“ਸ੍ਰੀ ਸਮੀਰ ਸੇਠ, ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਸ੍ਰੀ ਟੀ.ਐਸ. ਰੂਪਰਾਹ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ/ ਐਮ.ਪੀ. ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਮਧਿਆਂਤਰਣ ਦੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ20 ਰਾਹੀਂ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਸਾਧਾਰਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਬਾਕੀ ਕੰਮ ਲਈ ਟੈਂਡਰ ਸੱਦਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਸਬੰਧੀ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਈ ਗਈ ਹੈ:-

(i) ਮਧਿਆਂਤਰਣ ਕਰਤਾ ਅਰਥਾਤ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਐਮ.ਪੀ. ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਧਿਆਂਤਰਣ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ।

(ii) ਅੰਤਰਿਮ ਪੰਨਾ-25 ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅੰਤਰਿਮ ਬੇਨਤੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ (ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ20) ਅੱਜ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਫਤੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(iii) ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਵੀਂ ਟੈਂਡਰ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(iv) ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਲੱਗ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿ 07.08.2008 ਦੀ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਸੰਦੀਦਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਹਫਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ। 07.08.2008 ਦਾ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਅਜਿਹੀ ਅੰਤਰਿਮ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਣ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗਾ।

ਯਾਚੀਕਾ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਕ ਟਿੱਪਣੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਈ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਗਰ ਅੰਤਿਮ ਨਤੀਜੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੀੜਤ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।"

11.3 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਜਵਾਬੀ – ਠੇਕੇਦਾਰ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਖੁਦ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ - ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਜਵਾਬੀ – ਠੇਕੇਦਾਰ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦਾਅਵੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਵਾਬੀ – ਠੇਕੇਦਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਨਤੀਜਤਨ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੌਰਾਨ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ 07.11.2008 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਇਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬੀ – ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ 1983 ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਹਵਾਲਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਦਾਅਵੇ ਸਨ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9131 ਦੇ 2008 ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਹਵਾਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9131 ਦੇ 2008 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ

ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਦਾਅਵੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ 07.11.2008 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅੰਸ਼ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

1. “ਦਾਅਵਾ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਜਵਾਬੀਆਂ ਦੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਐਮ.ਪੀ. ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

2. ਮਾਨਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਨਾਂਕ 20.08.2008 ਵਿੱਚ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9131/2008 ਵਿੱਚ ਐਮ.ਪੀ." ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਠੇਕੇਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਟੈਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 ਅਧੀਨ ਅੰਤਿਮ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਮਾਨਯੋਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮਾਨਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 07.11.08, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮਾਨਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

3. ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਐਮ.ਪੀ. ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਸਾਫ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਯਾਚੀਕਾ ਵਿੱਚ ਛੁਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

4. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਣਯੋਗ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਾਮਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਾਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਮਾਣਯੋਗ ਐਮ.ਪੀ. ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਯਾਚੀਕਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਾਇਕ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

5. ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੇ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮਧਿਆਸਥ ਦੁਆਰਾ ਆਰਡਰ ਕੀਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਕਤ ਇਨਾਮ ਵਿੱਚ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ 07.11.2008 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਨਾਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 02.11.2009 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਪੱਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨਾਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 3,57,000/- ਰੁਪਏ ਚੈੱਕ ਦੁਆਰਾ 02.01.2009 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

6. ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੇ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਉਚਿਤ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਭੁਗਤਾਨ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮਧਿਆਸਥ ਦੁਆਰਾ ਮਾਣਯੋਗ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦੀ ਇਸ ਯਾਚੀਕਾ ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਾਇਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਣਯੋਗ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਐਮ.ਪੀ. ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰਾ ਪੂਰਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

11.4 ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਆਈ.ਏ. ਨੰਬਰ 1 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਬਰਕਰਾਰੀ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਏ ਗਏ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਮੁੱਦੇ ਤਰਤੀਬ ਦਿੱਤੇ:

“(i) ਕੀ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 29 ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ?

(ii) ਕੀ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦਾ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮਾਨਯੋਗ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿਨਾਂਕ 07.11.2008 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕੀਤਾ?"

11.5 ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 20.08.2008 ਨੂੰ ਪਾਰਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਜਿਸ ਨੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ - ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ; ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਸਾਹਮਣੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਾ ਹੋਣ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪੈਰਾ 18 ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਸ ਹੇਠਾਂ ਦੇਖਿਆ:

"ਮਾਨਯੋਗ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 20.08.2008 (ਐਕਸ. ਡੀ/18) ਨੂੰ ਪਾਰਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਦੇਸ਼ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦਾ ਤਰਕ ਕਿ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 29 ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 29 ਅਧੀਨ ਸਿਰਫ ਦੋ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਹਨ, ਪਹਿਲੀ, ਡਿਪਟੀ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ 60 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਦੂਜਾ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੈ। ਤੀਜੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮਾਨਯੋਗ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 29 ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦੁਆਰਾ ਤੀਜੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ/ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਮਾਨਯੋਗ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 11 (6) ਅਧੀਨ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਹੀ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 227 ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ। ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦਾ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਨਾਂਕ 20.08.2008 ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ, 1983 ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਅਤੇ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਕਿ ਪਰ ਇਨਕਰੀਅਮ ਹੈ ਕੋਈ ਬਲ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਸਹੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ। ਉਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸ. ਇਹ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਮਾਨਯੋਗ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਬਾਰੇ, ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਣਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸੇ ਵੀਡੀਓ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਵਾਰਡ ਮਿਤੀ 07.11.2008. ਕਿਹਾ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 34, ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਕਤ ਅਵਾਰਡ ਨੇ ਹਵਾਲਾ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਤਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ ਸੀ ਪਟੀਸ਼ਨ. ਇੱਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਝਗੜਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਸਮਰੱਥ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹੀ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਣਯੋਗ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਿਤਿਆ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪੈਰੇ ਵਿਚ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ 12 ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗਲਤ ਫੈਸਲੇ ਵੀ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਕਨੂੰਨ ਧਿਰਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਉਪਾਅ ਦੁਆਰਾ।"

12. ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 27.02.2017 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਵਾਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ

20.08.2008 ਨੂੰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9131 ਦੇ 2008 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਮਧਿਆਸਥ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ – ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਏਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ 20.08.2008 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9131 ਦੇ 2008 ਵਿੱਚ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਲੈ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣੇਗਾ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਕਿ ਆਰ.ਪੀ.ਨੰਬਰ 9131 ਦੇ 2008 ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਇਹ ਐਕਟ 1983 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਿੱਖਿਆ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਉਕਤ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 07.09.2017 ਨੂੰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਉਕਤ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਵਾਬੀ - ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 19 ਅਧੀਨ 1983 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਸੋਧ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜੋ ਕਿ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸੋਧ ਨੰਬਰ 13 ਦੇ 2017 ਵਜੋਂ ਸੀ, ਸਿੱਖਿਆ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ 27.02.2017 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸੰਦਰਭ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਾ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਸਿੱਖਿਆ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ 27.02.2017 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਉੱਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਏ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 13 ਦੇ 2017 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

13. ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9131 ਦੇ 2008 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਆਦੇਸ਼, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ। ਇਹ ਜਵਾਬੀ ਠੇਕੇਦਾਰ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9131 ਦੇ 2008 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਸਕ੍ਰਿਯ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਵਾਬੀ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ - ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਜਵਾਬੀ - ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ - ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ - ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ 07.11.2008 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਨਾਮ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਪਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

14. ਜਵਾਬੀ - ਠੇਕੇਦਾਰ ਦਾ ਕੇਸ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 20.08.2008 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9131 ਦੇ 2008 ਵਿੱਚ ਸੀ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ - ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ - ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ 07.11.2008 ਨੂੰ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਨਾਨ-ਏਸਟ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਠੇਕੇਦਾਰ ਲਈ ਇਹ ਸੰਭਵ ਸੀ ਕਿ ਉਹ 1983 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਸਿੱਖਿਆ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਸੰਦਰਭ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰੇ, ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ:

(i) ਇਹ ਜਵਾਬੀ - ਠੇਕੇਦਾਰ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9131 ਦੇ 2008 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਸਕ੍ਰਿਯ ਕੀਤਾ ਹੈ;

(ii) ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 20.08.2008 ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9131 ਦੇ 2008 ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਸਬੰਧੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ;

(iii) ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਵਾਬੀ – ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਦਾਵੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ;

(iv) ਸਿੱਖਿਅਤ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ –ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇੱਕ ਇਨਾਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜੋ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ;

(v) ਠੇਕੇਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 20.08.2008 ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9131 ਦੇ 2008 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ 1983 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਿੱਖਿਅਤ ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਰੈਫਰੈਂਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ;

(vi) ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਵੇ; ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9131 ਦੇ 2008 ਵਿੱਚ; ਅਤੇ 1983 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਿੱਖਿਅਤ ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੈਫਰੈਂਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਵੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬਦਲਾਵ ਦੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ;

(vii) 1983 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਿੱਖਿਅਤ ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰੈਫਰੈਂਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9131 ਦੇ 2008 ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਅਦਾਲਤੀ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਭੇਜਣ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਨਾਮ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਵਾਬੀ – ਠੇਕੇਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਛੁਪਾਉ ਸੀ;

(viii) ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 20.08.2008 ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9131 ਦੇ 2008 ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਸਬੰਧੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਦਾਵਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ ਜੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ 'ਮੁੱਦਾ ਇਸਟੋਪਲ' ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੈ।

15. ਭਾਨੂ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ (ਉੱਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਰੁਕਾਵਟ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਉਹੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਲੀ ਹੈ।

16. ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਮਧਿਆਧਿਕਾਰੀ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਇਨਾਮ ਉੱਤਰਦਾਤਾ – ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਫਿਰ ਵੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਇਨਾਮ ਉੱਚ ਮੰਚ ਅੱਗੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਉਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੈ। ਇਨਾਮ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿਰਰਥਕ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਉਚਿਤ ਮੰਚ/ ਉੱਚ ਮੰਚ ਅੱਗੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮਧਿਆਧਿਕਾਰੀ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੁੱਲ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਮਧਿਆਧਿਕਾਰੀ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਉੱਚ ਮੰਚ ਅੱਗੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ – ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਮਧਿਆਧਿਕਾਰੀ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ 07.11.2008 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਟਾਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

17. ਭਾਵੇਂਕ, ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਜੋ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 19 ਅਧੀਨ 1983 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਧਾਰ ਅਰਜ਼ੀ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਰੈਫਰੈਂਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਾ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਸਮਝ ਕੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 1983 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

“19. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸੁਓ ਮੋਟੂ ਜਾਂ ਇਨਾਮ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਧਾਰ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੁਲਾਵਾ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਬੁਲਾਵੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਇਨਾਮ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਭੇਜੇਗਾ ਜਾਂ ਭੇਜਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਵੇਗਾ;

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸੁਧਾਰ ਅਰਜ਼ੀ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਵਧੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਰਜ਼ੀਦਾਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪਰਯਾਪਤ ਕਾਰਨ ਸੀ।

ਵਿਆਖਿਆ: - ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼, ਪ੍ਰਥਾ ਜਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਜਾਂ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗੁਮਰਾਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਪਰਯਾਪਤ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਜੇਕਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲੱਗੇ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ-

ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ; ਜਾਂ NONE

ਇਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ; ਜਾਂ NONE

(c) ਆਪਣੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਜਾਂNONE NONE

(d) ਆਪਣੇ ਆਪ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਜਾਂNONE NONE

(e) ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਅਵੈਧ ਹੈ,NONE NONE

ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਉਹ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(3) ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਰਤੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਪਣਾਏਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ 1908 ਦੀ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 (ਨੰਬਰ 5 ਦੀ 1908) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਰਤਦੀ ਹੈ।

(4) ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਏਗੀ।

ਵਿਆਖਿਆ. - ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਇਨਾਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ 'ਅੰਤਰਿਮ' ਇਨਾਮ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1983 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਅਰਜ਼ੀ ਸਿਰਫ ਉਸ ਇਨਾਮ ਖਿਲਾਫ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮਧਿਆਸਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮਧਿਆਸਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਰੈਫਰੈਂਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ 27.02.2017 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਵੀ ਐਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਅਸੀਂ ਮਾਮਲਾ ਉੱਥੇ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

18. ਭਾਵੇਂਕਿ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਚੁਕਾਉਤੀ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਮਧਿਆਸਤਕਾਰ - ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ 07.11.2008 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੋਲਦਿਆਂ, ਮਧਿਆਸਤਕਾਰ - ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ 07.11.2008 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਨਾਮ ਅੱਜ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬੰਧਨਯੋਗ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਧਿਆਸਤਕਾਰ - ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ 07.11.2008 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਨਾਮ ਕਾਇਮ ਹੈ, ਉਸੇ

ਦਾਅਵੇ ਜੋ ਮਧਿਆਸਤਕਾਰ - ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ 07.11.2008 ਦੇ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤਾਜ਼ਾ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਇਨਾਮ ਕਾਇਮ ਹੈ ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬੰਧਨਯੋਗ ਹੈ।

19. ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ – ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਉੱਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਐਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਭੇਜਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ - ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਵੀ ਉਕਤ ਦਾਅਵੇ ਉੱਤੇ ਇਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਵਾਬੀ – ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਐਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ, ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਲਾਗਤ ਉੱਤੇ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਜਵਾਬੀ – ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ 07.11.2008 ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬੰਧਨਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, 1983 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਵੇਂ ਹਵਾਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਈ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ – ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਬਿਲਕੁਲ ਉਹੀ ਦਾਅਵੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਅਸੀਂ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

20. ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 08.05.2018 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ A.R. ਨੰਬਰ 11, 12 & 13/2017 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ 1983 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ 27.02.2017 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ 27.02.2017 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਖਰਚੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅੰਕਿਤ ਜੈਨ
ਅਪੀਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate